

כניסת שבת:
ירושלים: 19:03
ת"א: 19:18
חיפה: 18:11
באר-שבע: 19:19

יציאת שבת:
ירושלים: 20:21
ת"א: 20:24
חיפה: 20:25
באר-שבע: 20:22

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. תקשורת חרדה!

כי אדם, כמו אדם, נשבה בקסמו של ההרגל. ואף אם זה ידיף ריח של צחנה עכורה, בסופו של יום, הוא ישכר אותו. יקשה עליו למוט ממנו ולומר לו יפה: 'שלום ולא להתראות'.

לאחר שנים של רדייה מפרכת מצד המצרים, גזירות פרעוניות וסבל כל-יתואר, סוף-סוף הגיע עת פדיון; עם ישראל יוצא ממצרים לחירות ויכול לנשום לרווחה.

אולם עדיין, חושש הקב"ה להעבירם דרך ארץ פלישתים משום ש"אמר הוא, פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה". האומנם, יתמה כל איש, השיבה לארץ התלאה היא בכלל ברירה רלוונטית? כלום, שק התלאות שמציעה מצרים העוינת עד להחריד, עדיף על פני מלחמה אפשרית? תימה!

דומני שכן. אכן, מצריים זו מצריים. זו המגואלת בדמם של עוללים רכים. יצוקה מהתעללות חסרת-רסן ביהודים. אך עדיין, למרות הדם והדמע, חשו יהודים כימיה לביתם הארעי - שהפך ברבות השנים לסוג של קבע.

חוקרים מצביעים על תופעה של פיתוח כימיה למקום שבי. האמנם? ומה אם-כן השלכותיה של זו לחיינו שלנו - חיי החירות. במאמר שלפניכם.

נסמכה פרשת הנזיר לפרשת הסוטה. זאת, לדברי חז"ל, ללמדנו כי "כל הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן היין".

רבים מן הפרשנים הרימו-גבה לנוכח למד זה של חז"ל. לכאורה, תמהו, כאשר האדם צופה בכיעורו של חטא, ברי לנו שיגיב בסלידה והרחקה כמטחוו-קשת ממנו ולא להיפך. הלא- הקיצוניים יותר אף התאהבות בשוביו, זאת למרות הדיכוי שחוה מהם כן?!

אחד מהרעיונות הפסיכולוגיים היותר רווחים בעולם חוקרי האנוש, הוא הרעיון לפיו ישנה נטייה בקרב שבויה לפתח כימיה ובמקרים הקיצוניים יותר אף התאהבות בשוביו, זאת למרות הדיכוי וההשפלה שהוא חווה במעון שבו. וזה אומר, שאף אם יצא מן המצר ויראה דרור, תמיד יהיה לו חשק, גם אם מעוות, לשוב אל מעון שוביו. פלא, אבל זוהי האמת לאמיתה.

השבוע בגליון:

4

תעלומת ניצול השואה:
כך נפגשו השבועראש השב"כ ותלמידי ישיבה!

מסעדה כשרה בקיבוץ:
בקיבוץ 'מזרע' מספרים

3
2
התקשורת המעלימה:
למה התקשורת החודית מעלימה דיווחים

סיפור ברכת תקוע:
והלך המופק מהסיפור

3
5

הגיליון יוצא לאור על-ידי מכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אבישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל': 0527697719

1

את הגיליון שלפניכם, ניתן לקבל מידי שבוע בדיוור מייל בשליחת מייל אל: abyisrael@gmail.com

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

כן, לא תאמינו. למרות הרודנות המעיקה, מקנן החשש כי היו שהתאהבו בה בארץ הפרעות. חשו בה 'בבית'.

וכשהם ישמעו רחשי מלחמה ברקע, הצעד הראשון והחפוז שהם יעשו זה שיבה למצריים. כן כן, למקום שכה כמהו כבר להיגאל ממנו גאולת-עולמים.

כי גם למצריים הצוררת, יש לאי-אלו אנשים פינה בלב..

התקשורת החרדית מעלימה סלקטיבית אירועים מתועבים המתחוללים בישראל. חסידי דת חופש הביטוי ה'נאורים' מזדעקים.

אם רק יתבוננו ויפסחו על השכרון-חושים שאוחז אותם לנוכח כל שאלת פרסום מידע לציבור, יבינו כי מדובר בצעד מתבקש.

שכן, בעיני הקוראים החרדים, אין כל צורך במידע זה. מבחינתם, הוא פסולת הנזרק לאשפה. הוא בחינת "הרואה סוטה בקלקולה" בגרסת 2014, בהחלט זקוק להינזרות. סינון בלע"ז.

ולמה פסולת? כי המציאות מעידה כי הלעטת מידע סרוח מטמיע אווירה ציבורית כזו. ויוצא שמזיק משמועיל. פלא בעיניכם שהכותרות הסחורות הללו לא נגמרות (ולא נראה שאי-פעם יגמרו)?

יש יותר מתבונה בהיגיון להעלים מהציבור כל מידע שיכול רק להזיק לו.
ברוכה, וגם בריאה התקשורת החרדית!

אין ספק. היהודי בוחל ממעשי תיעוב וכיעור. אולם כאשר ייחשף אליהם ולמסרים ההרסניים השזורים בהם, ייתכן שיקנו שביתה בלב. אמנם גם כאשר נחשף למראה ולשמע הוא כמעט מקיא, אך אין די בכך. המחזה שראה, ירצה או לא ירצה, עשוי להותיר בו רושם בל-יימחה.

כי גם התודעה היצוקה כאבני הכותל, יכולה להתמוסס מול מראה אחד בלתי-נאות. העצה היעוצה במקרה כזה הוא פשוט לעשות צעד אחד אחורה ולהתחסן.

בתרגום מעשי לענייננו: להשליך את הפסולת - האירועים הזוועתיים המתחוללים בישראל החילונית - לאשפה.

בגדר מצוות סוכה

בגמרא סוכה (ד, א) שנינו שסוכה למעלה מכ' אמה שפסולה, ובא בעליה והניח כסות על הרצפה כדי שהרקע תוגבה וממילא הסוכה תופחת מגובהה הבעייתי, הרי שאם ביטל את הכסות משימוש, אין זה מועיל, שכן בטלה דעתו אצל כל אדם שלא מבטלים הדבר משימוש.

נחלקו בספרי הראשונים' על-אתר באשר לגדר הביטול המדובר. לדעת רש"י ואחרים, מדובר בביטול השימוש לשבעה, אולם לדעת הריטב"א ועוד מדובר בביטול לצמיתות, וכי רק אז היה מועיל. מחלוקת נוספת מובאת אף-היא בספרי הראשונים' וכנראה היא גם כרוכה בראשונה: האם מדובר כאן אך בביטול השימוש בחפץ, או שמא יש כאן ביטול החפץ באורח מוחלט עד שהוא חשוב כמו עפר הארץ. וכבר הסבירן שהדבר תלוי באמור. שכן, אם מדובר בביטול לצמיתות הרי שיש כאן גם הפיכת החפץ לעפר והוא חשוב כמופקר, אכן אם מדובר בביטול לשבעה, בהחלט שהביטול מכוון רק לביטול השימוש - כדי שיוכל לשמש לסוכה ולא יהא כחפץ נפרד שלא משנה את המציאות במאום.

ברם, היה מקום עוד להעלות ולדון, מדוע בכלל זקוקים אנו להגדיר את הכסות כעפר, הלא גם אם ננקוט שהאדם ביטל השימוש מהחפץ, כבר לכאורה יוכל לצרפה לסוכה ולסלק את פסולתה! נראה, לפי מה שדנו בספרי הראשונים' האם שדין של 'קרקע' בסוכה. לדברי רבי חיים מבריסק בחידושו אין כל דין כזה, וכי אילו היה כזה היה לכך מקור הלכתי, כמו שלשאר חלקי הסוכה ישנו כזה. אכן נראה, שאילו נסבור שכן ישנו דין כזה בהחלט נבין מדוע נזקקים אנו להפוך את הכסות לעפר - שכן לא די שתפחית גובה הסוכה, אלא יש צורך שזו תהפוך לחלק מקרקעיתה כדי להכשירה.

השבוע הגיע גיליון 'פרשני' (ת) השבועי לקיבוץ 'שלוחות בצפון. השבוע אנחנו זקוקים שיגיע לבית- שאן הסמוכה. זה יוכל לקרות רק בעזרתכם. פנו מיד לפלא': 0527697719 וסייעו במהפכה!

סיפור ברכב תקוע

מכירים לבטח את הסיפור הבא: נתקע אדם בדרכים בשעת ליל מאוחרת, בצומת שכוחת-אל בדרום. ביקש לפנות לרב המתגורר באזור, אך חשש.

חששותיו עלו וגאו. מי-יודע איך ישיב פני. כבר החל בדמיונו לראות את הרב ניגש לדלת עטוי בפיג'מה וסערת-רוחות על שהעז להקיצו בעיצומה של תנומת ליל.

כך החל לפרוח בדמיונותיו עוד ועוד ולהרחיק לכת. כשהוא מתאר בעצמו את הזעם הנסוך על פניו העייפות של אותו רב. בסוף, משהגיע אליו, חיוך גדול קידם אותו. זה כמעט עמד מתעלף.

לעיתים זה מה שבעצם מתרחש אתנו בחיים. חבר מצוברח לא האיר לנו פנים ביום בהיר אחד, ולפתע החלו הספקולציות לצוץ כפטריות אחר הגשם. נימוקים שונים עלו במוחנו במטרה להסביר למה נוטר לנו איבה גלויה שכזו. כך נבנים מגדלים על תחושות וירטואליות, שלאחר בירור קצר אצל החבר מתבררים כעורבא-פרח, והם קורסים כמגדל קלפים.

לעיתים, אנחנו נכנסים לשובל של דמיונות שווא על לא-דבר. לא דובים ויער. אז לפני שאנחנו בונים מגדלים על האיבה המוקרנת מההתייחסות הקרירה של החבר, הבה ונבדוק אם בכלל היא קיימת.

חבל על הספקולציות המיותרות. חבל.

נקודה טובה.

מסעדה כשרה בקיבוץ חילוני

אפרופו קיבוצים: לא רק קיבוץ 'מעוז חיים' זוכה להתרענונות רוחניות. גם קיבוץ 'מזרע' הממוקם לא הרחק ממנו, זוכה בשנים האחרונות לראות מעט חיים יהודיים.

מידע שהגיע השבוע לידי 'פרשן' [י]ת השבוע' חושף, שבשנים האחרונות הוחלט בקיבוץ החילוני-מיליטנטי 'מזרע' שבצמק המעינות לפתוח מסעדה כשרה. בעבר, לא רק שזו לא הייתה, אלא שאף מכרו בה בשר 'דבר אחר' שהגיע מנצרת הסמוכה.

השיקול, כך מסתבר, הוא חוקתי. שכן החוק מחייב מקום המארח אורחים לאפשר אכילת אוכל כשר - דבר שלא נמצא בקיבוץ.

מה פשר המהפך הזה? תהינו אצל דוברות הקיבוץ. הרי אנשיו לא מתעתדים לשוב בתשובה בקרוב..

שם טרם הגיבו לדברים.

חשיפה

תעלומת ניצול השואה

ראש השב"כ לשעבר. תלמידי ישיבה וחילונים. קיבוץ שער הגולן שבעמק הירדן. קבר של ניצול שואה בן 20. תתפלאו לשמוע, אבל כל המושגים הנזכרים כרוכים זה בזה. ההסבר בכתבה שלפניכם.

8:30 בבוקר. כ"ז אייר תשע"ד. עשרות בני אדם מתאספים בכניסה לקיבוץ שער הגולן שבעמק הירדן. העילה: הזמנה מיוחדת של ראש השב"כ לשעבר, יובל דיסקין.

מתברר, שהאחרון פרסם בימים האחרונים הודעה בדף הפייסבוק שלו ובה הוא קורא לכל מי שיכול, לבוא ולפקוד יחד עמו את קברו של המנוח הצעיר, חיים פרידמן הי"ד, ניצול שואה בן 20 ששימש חייל בנח"ל, ולא הותיר אחריו זרע של קיימא.

"בטקס נכחו כ-60 בני-אדם, מרביתם חילונים", מספר ליפרש (וי)ת השבועי ניסים פדידה, אחד מן הנוכחים. "כעיקרון, הוא נשא אופי יהודי-אוטנטי. נאמרו כנהוג פרקי תהילים לפי סדר תיבות שמו של הנפטר וכן קדיש לעילוי-נשמתו. אלא, שמלבד זאת", הוא מציין, "אמן הזמר הישראלי עובדיה חממה פרט על מיתרי הגיטרה בשירים ישראלים".

אז מה באמת ההקשר בין יו"ר השב"כ לשעבר לקברו של ניצול שואה צעיר ואלמוני?

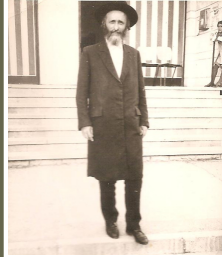
מתברר, שאין באמת כזה. פשוט ערבות ואמפתיה יהודית כנה. זה הכל - וזה הרבה מאוד.

ניסינו להשיג את יו"ר השב"כ לשעבר לשיחה, אך הניסיון לא צלח. פרטים עוד יבואו.

רבי משה עבד ה'

במלאות 6 שנים לפטירתו (כ"ט אייר תשס"ח), ישראל פרידמן נזכר בגעגועים בסבו שהיה לאגדה ירושלמית מהלכת * ירושלים של מעלה

"ברוך השם, ירחם השם". זו הייתה סיסמת-חיוו של סבא, או בעגה משפחתית 'הזיידע', רבי משה פרידמן. סבא, האיש שלא נח וצרותיו גם לא נחו ממנו, היה אזור תמיד בגבורה ובצהלה אופיינית. אין ילד מילדי שכונת שערי

חסד שלא ישכח את החיוך הנצחי שהיה חמוש ממנו ולא מש מפניו, על אף ההרפתקאות שעדו עליו. לועג היה רבי משה למאוזוי העולם ומועקותיו, ואפילו שהיה חשוב לשוטה בחיוכו התמידו, לא שינה ממנהגו זה.

עבד ה'. סבא זצ"ל בימי חורפו.

וברגע של גילוי-לב, אך חמישה ימים טרם הסתלק לעולם שכולו-טוב, חשף את סוד-

חיוו-מנהגו - הצליל של ה'בוקר טוב, תהיה בריא ושמח!, והפנים, שכמו היו להם גם תווים משלהם. "נכנסתי לחדרו של אבי-מורי בבית החולים, ימים אחדים טרם נסתלק, כשכולו אפוף מכשירים", מספר בנו, הגאון רבי בצלאל שליט"א, ראש-כולל "צמח צדק" בעיר העתיקה. "הוא בקושי הצליח לפלוט הגה מפיו, אך פניו, כמו הבליוח, מאור-פנים גדול. 'ברוך הבא', קידמני בניגון אופייני. האחות ביקשה להסות בשל הנהלים של המחלקה האוסרים להרעיש. אבי-מורי ביקשני להתקרב לעברו ואז הוא לחש לאוזני הכרויות, בכוחות לא-לו, את סוד-חיוו: 'אספר לך, בגילוי-לב, מה הסיבה שנהגתי להקדים ולחיוך מידי בוקר לעבר כל עובר-אורח בברכת 'בוקר טוב', פתח ואמר, כש'כולי אוזן'. 'כל חיי ראיתי אנשים מהלכים ברחוב שבורים רצוצים, עם פנים נפולות. הלא אם אנו רואים דל המקושש מעות, בשיפולי-רחוב, אנו ודאי זורקים לו פרוטה. אז גם כאן, מי שמר לו בלב בעקבות מועקה שמעיקה עליו ואני יכול בקלות להקימו מהיגון ששרוי בו, האיך לא אעשה זאת?! אני פשוט לא יכול להמשיך הלאה, עד שאני מאיר לו פנים, והוא משיב כהנה. פשוט אינני יכול להמשיך", התוודה. וכך ספדו עליו על רבי משה ביום פטירתו, לפני כשש שנים: "כתב בספר 'חובת הלבבות': 'החסיד - אבלו בליבו וצהלתו בפניו'. רבי משה, חסיד היה!".

סבא, או בעגה המשפחתית 'הזיידע', מעולם לא חצה את הקווים, כאשר נטש את עדת 'פרושים' לטובת אסכולת ברסלב. ההגדרה הנכונה היא אחרת: הוא לרגע חשף בפנינו את הקווים - או התווים - שרק הוא ידע אותם.

"לסבא שלך", אמר לי השבוע מכרו, הרב שלמה זלמן יגלניק, "הייתה בהירות וצלילות. כשהוא הלך להתפלל כל ראשו היה נתון בתפילה. ואם הוא הבליוח חיוך לעבר עוברי האורח, ברחוב הרי שהיה מוכתב מראש. בלשון חז"ל קוראים לזה: 'בכל דרכיך דעהו'". לסבא היה עולם עשיר, אבל פנימי. עולם מלא בהתעלות עד חשרת-עבים, אך חף מכל גינונים. לעולם לא ידעת וכנראה שלא תדע את נסיקותו הרוחניות אל-על. עבודתו הייתה 'בלתי לה' לבדו'. החצנה, הייתה עוון חמור שבחמורות בעיניו.

הגאון רבי שמואל אורבך שליט"א, נפרד במילים ספורות אחר מיטתו של ידיד-נעוריו, רבי משה: "ר' משה לא היה מונח בארציות, תמיד היה לו כח הביקוש, ברסלב, והיה צמא כל הזמן כלשונו המסילת ישרים 'חפץ הלב ותשווקת הנשמה'".

סבא נפרד מהעולם העכור שלנו והותיר את עולמו ועמום. העולם הגבוה שלו היה וגם יישאר נסתר, לעולמים. ת.ג.צ.ב.ה.

מילה בתפילה באורי תפילה

ניגון של תורה

והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו. (ברכות התורה)

יש להבין: מדוע רק ביחס ללימוד התורה שמענו תפילה על ערבותה ומתיקותה - בשונה משאר המצוות שלא שמענו כזאת!

אכן, יבואר הדבר לפי ההדגש הנודע שכתב בהקדמת ספר 'אגלי טל', כי הערבות בתורה הינה חלק אינטגרלי מן מצות לימוד תורה. "זה היא עיקר מצוות לימוד התורה", נכתב שם, "להיות שש ושמח ומתענג בלימודו, ואז דברי תורה נבלעין בדמו. ומאחר שנהנה מדברי תורה, הוא נעשה דבוק לתורה...". מעתה בהחלט מובן אפוא מדוע מתייחדת מצוות לימוד התורה בתפילה לערבותה. שכן הערבות היא חלק מערכי המצווה. לא יתרון גרידא.

כרם, ניתן היה להוסיף בדרך רמז מקור להגדרה זו מן המקרא: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" (דברים לא, יט). כלומר: מתברר, שהתורה נחשבת לשירה לבני ישראל. היינו שהאדם שמח בה ומתענג.

ושבוע הבא, בגיליון חג השבועות: מה אומר הרב הראשי לישראל על 'תיקון ליל שבועות' הישראלי?